

Spis treści

Wstęp	7
Pamięć o wojnie	9
Długa droga Europy ku katastrofie	15
Badania na temat kryzysów i konfliktów europejskich	29
Wojna o niepodległość Niderlandów	35
Wybuch wojny trzydziestoletniej. Lata 1618–1621	43
Okres niemiecko-duński. Lata 1621–1629	49
Wojna jako konflikt wewnątrzniemiecki	50
Duńskie interesy	58
Mocarstwa protestanckie interesują się wojną w Niemczech	64
Dania interweniuje w wojnie niemieckiej	65
Dania wycofuje się z wojny	69
Okrężna droga Szwecji do wojny	77
Szwedzki okres wojny trzydziestoletniej. Lata 1630–1634	89
Pierwsze działania	95
Utworzenie przyczółka	99
Wyjście z przyczółka	105
Atak na południe	106
Triumfalny pochód na południe	110
Król i jego cele w Niemczech	119
Klęska i odwrót. Lata 1633–1634	123
Walka Szwedów z Hiszpanami	129
Okres francusko-szwedzki. Lata 1635–1648	137
Trudny okres. Lata 1637–1639	148
Współpraca francusko-szwedzka. Lata 1640–1641	154
Kolejna ofensywa szwedzka. Lata 1642–1644	159
Francuzi i Szwedzi ponownie przejmują inicjatywę. Lata 1645–1647 ..	161
1648: ostatni rok wojny	168

Wojna o Wyspy Brytyjskie.....	175
Wojna między Danią a Szwecją. Lata 1643–1645.....	183
Wojna oblężnicza: Magdeburg 1631.....	189
Wojna lądowa: Nördlingen 1634	207
Wojna na morzu: Femern 1644.....	219
Rzemieślnicy wojny – życie codzienne oficerów i żołnierzy	233
Ludność cywilna i koszty wojny.....	257
Gustaw Horn walczy w Skanii.....	265
O tych, którzy pozostali w domu	269
Propaganda.....	281
Łupy wojenne i rabunki	289
Dążenie do zawarcia pokoju	295
1648: pokój westfalski	303
Demobilizacja i świętowanie pokoju	319
Ostatnia fala konfliktów w Europie	327
Walki we Francji i wojna francusko-hiszpańska w latach 1648–1649 ..	327
Wojna domowa w Wielkiej Brytanii i walka między Anglią i Niderlandami	332
Wojna w Europie Północno-Wschodniej.....	339
Brak wojen w Europie Południowo-Wschodniej	344
Walka o pamięć – wojna trzydziestoletnia w oczach potomnych.....	349
Bibliografia	361